

Profesor Jerzy Wilkin – badacz i nauczyciel , w: *Ekonomia jest piękna? Księga dedykowana Profesorowi Jerzemu Wilkinowi***

Misja profesora uniwersytetu jest bardzo szczegółowa. Musi być, przede wszystkim, badaczem, ale jednocześnie niezbędny jest mu talent dydaktyczny, by ze zgromadzoną wiedzą trafić do uczniów. Potrzebny bywa też jako organizator życia naukowego, kierujący zespołami i administrujący instytucjami badawczymi. Niemniej jego misja sięga też poza mury własnej uczelni czy nawet szeroko rozumiany obszar nauki. Profesor uniwersytetu to także popularyzator wiedzy, doradca kształtujący poglądy społeczeństwa czy jego elit rządzących.

W praktyce jednak większość naukowców dokonuje wyboru obszaru szczególnej aktywności, siłą rzeczy pozostawiając na marginesie inne. Rzadko zdarzają się kariery w pełni harmonijne, w których byłoby miejsce na wszystkie wspomniane formy aktywności w pełnym wymiarze. Obserwując dorobek 45 lat pracy zawodowej prof. Jerzego Wilkina, można uznać, że właśnie w Jego przypadku mamy do czynienia z taką właśnie, naznaczoną sukcesami, w pełni harmonijną karierą naukowca, nauczyciela, eksperta i organizatora życia naukowego.

Źródłem osiągnięć zawodowych Profesora we wszystkich obszarach była niewątpliwie wyróżniająca się działalność naukowa w sferze bardzo szeroko rozumianych nauk ekonomicznych, wychodząca nawet poza ich granice w kierunku z jednej strony nauk rolnych, a z drugiej – socjologii. Bo swoistym „znakiem firmowym” Jego działalności badawczej jest wszechstronność.

Przyglądając się dorobkowi naukowemu prof. Jerzego Wilkina, można dostrzec wiele obszarów, które szczególnie Go interesowały i które uważał za najistotniejsze dla rozwoju gospodarczego i, szerzej, dla pożądanej zmiany społecznej. Chociaż pociągały Profesora także rozważania teoretyczno-metodologiczne ważne dla rozwoju uprawianych przez Niego dyscyplin.

Niewątpliwie zawsze bardzo istotną rolę odgrywały w Jego pracach ekonomia rolnictwa, polityka rolna i polityka rozwoju obszarów wiejskich. Zajmował się nimi od

początku kariery, a rozprawa habilitacyjna pt. *Współczesna kwestia agrarna* stanowiła ważny głos w ówczesnych dyskusjach nad rolnictwem, pokazując jego problemy w perspektywie porównawczej. Badania prof. Jerzego Wilkina w zakresie ekonomicznych zagadnień rolnictwa okazały się niezwykle potrzebne w momencie zapoczątkowania transformacji, kiedy to adaptacja tego sektora o specyficznym dla Polski i różnicowanym charakterze (rozdrobnione rolnictwo chłopskie, PGR-y) stała się dla polityki gospodarczej i społecznej poważnym wyzwaniem. Później prace Jubilata skupiały się na równie istotnych zagadnieniach związanych ze wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej, a następnie obecnością w tej strukturze. Wreszcie prace prof. Jerzego Wilkina podejmowały fundamentalne kwestie związane ze zmianą miejsca rolnictwa w ulegającej głębokim przeobrażeniom gospodarce, gdzie nabiera ono charakteru wielofunkcyjnego (np. „strażnika” środowiska naturalnego), a nie jest tylko producentem żywności. (...)

Profesor Jerzy Wilkin był m.in. członkiem zarządu Europejskiego Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnych (European Association of Agricultural Economists, EAAE), przewodniczył Komitetowi Ekonomiki Rolnictwa PAN, a przede wszystkim został uhonorowany wyborem na członka korespondenta PAN w Wydziale V: Nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych.

Profesor Jerzy Wilkin w przełomowych dla polskiej gospodarki momentach uczestniczył, prezentując wyniki swoich badań nie tylko w dyskusjach dotyczących rolnictwa. W chwili wdrażania reform transformujących polską gospodarkę ku kapitalizmowi publikował, m.in. w ramach zespołu Polish Policy Research Group na Wydziale Nauk Ekonomicznych UW, prace poświęcone Planowi Balcerowicza czy kolejności i tempu wdrażania reform. Z tej perspektywy ważną pozycją była wydana w roku 1995 książka *Jaki kapitalizm? Jaka Polska?* zawierająca spojrzenie na kluczowe problemy tamtego czasu z perspektywy dorobku istotnych, stosunkowo mało znanych wtedy w Polsce nurtów ekonomii.

Również wstąpieniu naszego kraju do Unii Europejskiej towarzyszyła aktywność badawcza prof. Jerzego Wilkina. (...)

Działalność naukowa Profesora nie skupiała się jednak wyłącznie na towarzyszeniu przemianom polskiej gospodarki, choć była to praca bardzo pożyteczna pod

* Prof. dr hab. Marek Bednarski – Wydział Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego.

** Fragment tekstu pt. *Profesor Jerzy Wilkin – badacz i nauczyciel*, opublikowanego, w: Ł. Hardt, D. Milczarek-Andrzejewska (red.), *Ekonomia jest piękna? Księga dedykowana Profesorowi Jerzemu Wilkinowi*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2015. Publikacja jest dostępna pod adresem: https://cms.pte.pl/uploads/Wilkin_Ekonomia_2_06_2016_b324fa0846.pdf.

względem praktycznym i twórcza w wymiarze teoretycznym, bo przecież transformacja to fenomen bez precedensu w historii. Rozumienie jej wymagało i gruntownej znajomości ekonomii, i kreatywności w myśleniu, czemu nie tak liczni badacze sprostali. Profesor odegrał istotną rolę także w upowszechnianiu na polskim gruncie ważnych teorii powstałych na Zachodzie, a z uwagi na uwarunkowania polityczne mało znanych w Polsce. (...)

Wreszcie, zwłaszcza w ostatnim okresie, w badaniach prof. Jerzego Wilkina pojawia się refleksja z pogranicza filozofii i ekonomii. Wyrazem tego są takie opracowania, jak: *Czy ekonomia może być piękna? Rozważania o przedmiocie i metodzie ekonomii* oraz *Czy ekonomistom potrzebna jest filozofia?* Stanowią one efekt kumulacji wiedzy, doświadczenia i znajomości reguł rządzących rozwojem nauki.

Owocna działalność badawcza spowodowała, że prof. Jerzy Wilkin zajmuje ważne miejsce wśród polskich ekonomistów, czego wyrazem jest Jego członkostwo w radach naukowych wielu instytucji badawczych, towarzystw naukowych krajowych i zagranicznych oraz zespołów redakcyjnych liczących się czasopism. Dowodem najwyższego uznania ze strony środowiska był wybór Profesora do Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów, a przede wszystkim na członka rzeczywistego PAN w Wydziale I: Nauk Humanistycznych i Społecznych.

Drugi, bardzo ważny filar działalności prof. Jerzego Wilkina stanowi dydaktyka. Przez 44 lata związany był On z Wydziałem Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego, prowadząc rozmaite zajęcia ze studentami, najpierw jako asystent, a potem samodzielny pracownik naukowo-dydaktyczny. Należy podkreślić, że jako dydaktyk nie tylko był dobrym i lubianym przez

studentów nauczycielem konkretnych przedmiotów, lecz także w istotny sposób wpływał na kształt programów realizowanych na Wydziale, wykorzystując tu swoją rozległą wiedzę i znajomość szkolnictwa wyższego na świecie. (...)

Kolejny ważny obszar aktywności zawodowej Profesora to prace o charakterze organizacyjnym, eksperckim i popularyzatorskim. Kluczowe były tu zawsze działania na rzecz uniwersytetu i środowiska naukowego. Profesor Jerzy Wilkin był dziekanem i prodziekanem Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego, gdzie też kierował przez wiele lat Katedrą Ekonomii Politycznej. Wybierano Go trzykrotnie do Senatu UW, gdzie przewodniczył kluczowej Komisji Budżetu i Finansów. Zajmował również stanowisko dyrektora Ośrodka Studiów Amerykańskich.

Poza Uniwersytetem Warszawskim prof. Jerzy Wilkin kierował Katedrą Mikroekonomii na Uniwersytecie w Białymstoku oraz kieruje do dziś Zakładem Integracji Europejskiej w Instytucie Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN. (...)

Zarysowane, wybrane przecież tylko fakty z życiorysu zawodowego prof. Jerzego Wilkina pokazują, że wypełniał On we wszystkich wymiarach misję profesorską, badając, ucząc, zarządzając i radząc. Charakteryzując sylwetkę Profesora, nie sposób ograniczyć się wyłącznie do Jego ról zawodowych. Na pewno wszyscy, którzy mieli z Nim bliższy kontakt, zgodzą się, że Profesor po prostu lubi ludzi, cieszy się, gdy im się wiedzie. Stąd Jego ciepło w relacjach z innymi, chęć pomagania i promowania. Prezentowana Księga, dar z pracy autorów, dowodzi, że taka postawa jest powszechnie doceniana i szanowana.

Rok 2023 Rokiem Profesora Edwarda Lipińskiego

Senat Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie (SGH) – na podstawie uchwały z dnia 18 stycznia br. – ustanowił rok 2023 Rokiem Profesora Edwarda Lipińskiego. Władze uczelni pragną przybliżyć postać tego znakomitego, związanego z SGH uczonego, ze względu na jego dorobek naukowy, ale także z uwagi na jego działalność prowadzoną w czasie rządów komunistycznych w Polsce. Prof. Lipiński wniósł wielki wkład w walkę o prawa człowieka i obywatela, inspirowanie aktywności społecznej w różnych środowiskach,

a także organizowanie pomocy dla osób represjonowanych przez władze PRL.

Nie sposób również przecenić zasług prof. Edwarda Lipińskiego dla Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego, którego był jednym z założycieli i prezesem (1945–1965).

Na podst.: *Rok Profesora Edwarda Lipińskiego – wybitnego ekonomisty z SGH i działacza politycznego*, s. 3, https://gazeta.sgh.waw.pl/sites/gazeta.sgh.waw.pl/files/sgh_371_zima%202023_www.pdf.

